

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๘๐๓.๑/ ๖๓๒๒

๖/๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รับที่ ๖๕๙

วันที่ ๒๙ ๓๐ ๖๔ ๐๙. ๑๕

☒ ก่อนประชุม

☐ หลังประชุม

☐ แจกที่ประชุม

☐ ไม่แจกที่ประชุม

กระทรวงการคลัง

๒๐๓ ๗/๒๕๐. ๒๐

ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๔

๒๔ ม.ค. ๒๕๕๔

จัดเข้าวาระ.....

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

เรื่องที่ ๘

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยมีมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อป้องกันการเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ คาดว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณามาตรการของ ป.ป.ช. แล้ว ส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการของมาตรการการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ เว้นแต่มาตรการดังต่อไปนี้

๑. มาตรการระยะสั้นที่ ๑ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง

ความเห็น

โดยที่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่า “ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งมิได้ ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย” อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงบริษัทหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นที่ไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจด้วย ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่จะนับรวมการห้ามเป็นกรรมการด้วยนอกเหนือจากการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจและนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นไม่ให้เกินสามแห่ง จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาการถือปฏิบัติเพื่อให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดำเนินการให้ถูกต้อง คือ ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

๒. มาตรการระยะสั้นที่ ๒ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือผู้บริหารระดับสูง ในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย

ความเห็น

ในกรณีของกระทรวงการคลัง การส่งข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลังไปเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจยังเป็นเรื่องจำเป็นในการกำกับดูแลในฐานะเป็นผู้ถือหุ้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐ กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังแผ่นดิน การประเมินราคาทรัพย์สิน การบริหารพัสดุภาครัฐ กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทรัพย์สินของแผ่นดิน ภาษีอากร การรักษาการ กิจการหารายได้ที่มีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียวตามกฎหมายและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารและการพัฒนา รัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ และราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ดังนั้น กระทรวงการคลังซึ่งเป็นเจ้าของทุนและเป็นผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจแทนรัฐบาล จึงจำเป็นต้องส่งผู้แทนเข้าไปกำกับ ดูแล เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

นอกจากนี้ ใน “หลักการและแนวทางกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจปี ๒๕๕๒” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ในหมวด ๒ สิทธิและความเท่าเทียมของเจ้าของกิจการ/ผู้ถือหุ้น บทบาทของเจ้าของกิจการ/ผู้ถือหุ้นในการกำหนดคุณลักษณะของกรรมการ กำหนดว่า “กรรมการในรัฐวิสาหกิจไม่ควรดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการกำกับกิจการ (Regulator) ในรัฐวิสาหกิจสาขานั้นๆ” ดังนั้น จึงเห็นว่าควรให้มีการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๓. มาตรการระยะสั้นที่ ๓ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดีเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น

ความเห็น

จากการตรวจสอบกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๑ ทั้ง ๗ แห่ง ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรากฏว่า มีองค์กรเดียวที่มีหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี คือ องค์กรอัยการ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๗ (๕) กำหนดว่า “ข้าราชการอัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน เว้นแต่ จะได้รับอนุมัติจาก

คณะกรรมการอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการอัยการกำหนด” ซึ่งการให้ผู้ที่มิอำนาจดำเนินคดีแทนรัฐ มาเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจอาจก่อให้เกิดการขัดกันของบทบาทหน้าที่ (Conflict of roles) ได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรอัยการเป็นองค์กรอิสระจึงเห็นสมควรให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้พิจารณา

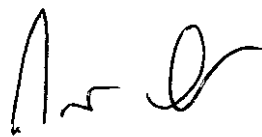
๔. มาตรการระยะยาวที่ ๓ การแก้ไขพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับ กรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปรากฏว่า จากการสำรวจข้อมูล การหรือเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งที่หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงการคลัง รวมทั้งปัญหา ที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ และจากการสัมภาษณ์ชี้แจงและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ มีประเด็นที่สมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลาย ประเด็น เช่น

- คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ (มาตรา ๕)
- กระบวนการสรรหาผู้บริหารตามสัญญาจ้างบริหาร (มาตรา ๘ จัดทำ)
- การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ (มาตรา ๑๒/๑)

ซึ่งขณะนี้กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เหมาะสม กับสถานการณ์ โดยจะรับความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๒๔๘-๕๘๘๐-๙ ต่อ ๖๗๔๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๘-๕๘๐๗